

Høring av verneplan for skog

Utvidelse av Bratterudskogen naturreservat i Tinn kommune



Gammel barskog

Foto: Biofokus

**Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Mai 2026**

Innhold	side
1. Bakgrunn.....	3
2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern.....	3
3. Hjemmelsgrunnlag.....	3
4. Saksgang.....	4
5. Verneplanens omfang.....	7
6. Faktaark.....	7
Vedlegg 1. Forslag til endringsforskrift.....	11
Vedlegg 2. Eksisterende verneforskrift.....	12

Vedlegg: Vernekart er lagt ved høringen som eget vedlegg.

1. Bakgrunn

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark sender med dette på høring forslag til utvidelse av verneområdet Bratterudskogen naturreservat i Tinn kommune.

Bakgrunnen for forslaget er to tilbud fra grunneiere i området om frivillig vern av skog. Det første tilbudet kom inn 5.2.2021 via FramTre AS (tidligere AT Skog) og en privat grunneier (del 1). Tilbudet ble senere utvidet med tilgrensende eiendom i nord (del 2), og korrigert tilbud der begge delområder ble slått sammen til ett ble sendt over fra FramTre AS 17.3.2021. Det er gjort registreringer av naturverdiene i området i 2021 som dokumenterer verdier som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven.

Etter en vurdering fra Statsforvalteren har det blitt inkludert en kile med ungskog som ble liggende mellom tilbudsarealet og det opprinnelige verneområdet. Dette arealet ble inkludert etter oppstart og er ikke kartlagt.

2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010 og «*Evaluering av norsk skogvern i 2016*», NINA rapport 1352/2017. Dette arbeidet er samtidig et viktig bidrag til å nå FNs bærekraftsmål 15 som har som mål å beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av arts mangfold.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne Statsforvalteren tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Statsforvalteren forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Statsforvalteren forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneierens representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

3. Hjemmelsgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av lov 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfoldloven er det gitt hjemmel for oppretting av ulike vernekategorier. Vernekategorien naturreservat, som er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven, jf. § 37, vil bli brukt for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om opprettelse av naturreservat blir gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfold-loven, som lyder slik:

” Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
- b) representerer en bestemt type natur,
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettningstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettningstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

4. Saksgang

Formell start på verneplanarbeidet for utvidelse av Bratterudskogen naturreservat ble meldt 13. desember 2023, og frist for innspill var 1. februar 2024. Statsforvalteren meldte oppstart på verneprosess for 11 områder i samme brev.

Det kom inn følgende merknader til oppstartsmeldingen:

Landbruksdirektoratet (brev datert 19.12.2023) uttaler følgende:

«Som høringsinstans for forslag til opprettelse av nye naturreservat, ønsker vi å gi noen generelle innspill til verneprosessen.

Grundige områdebeskrivelser

Av høringsdokumentene må det tydelig framkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle området nyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene.

Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

- o Skogsbilvei som er nødvendig for skogbruk på bakenforliggende arealer*
- o Traktorvei i forbindelse med jordbruk*
- o Støl/seterområde*
- o Beite*
- o Reindrift*

Utforming av verneforskrift

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Statsforvalteren vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i

høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring/vedlikehold av gjerder og sanketrøer.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at Statsforvalterens landbruks- og reindriftsfaglig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.»

Bane NOR (brev datert 11.01.2024) uttaler følgende:

«De varslede verneområdene berører ikke jernbanens interesser og vi har derfor ingen merknader.»

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev datert 11.01.2024) uttaler følgende:

«NVE kan ikke se noen energiinteresser innenfor Høgefjell, Tiurkollen, Bratterudskog (utv.), Nesfjellet, Fjellstufjellet (utv.), Sprena og Granasnekollen. NVE ber områdekonsesjonærer Telemark Nett, Lede AS, Stannum AS, Everket AS om å kommentere vernene med tanke på deres eksisterende og fremtidige prosjekter. Vi ber nettselskapene om å uttale seg, selv i tilfeller uten konflikt. Vi ber statsforvalter om å sende verneforslag på høring også til Telemark Nett, Everket AS og Vest-Telemark kraftlag AS. Lede står allerede på adresseliste til høringen.»

Lede AS (brev datert 16.01.2024) uttaler følgende:

«Av de 11 områdene det er varslet oppstart av verneprosess for, er det kun ett område som ligger i nærheten av eksisterende elektrisk anlegg som driftes av Lede. Dette området omtales i varselet som Rollagåsen i Tinn kommune.»

Direktoratet for mineralforvaltning (brev datert 17.01.2024) uttaler følgende:

«Høgefjell, Tiurkollen, Bratterud, Rollagåsen, Nesfjellet, Fjellstufjellet, Mælestauljuvet, Bandaksliane og Bjørnøya i kommunene Nissedal, Skien, Tinn, Seljord, Notodden, Kviteseid og Larvik.

DMF kan ikke se at det foreslåtte vernet kan få følger for registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift innenfor disse områdene. Her har vi derfor ingen merknader.»

Språkrådet (brev datert 22.01.2024) uttaler følgende:

«Bratterudskogen (i Tinn kommune) (nr. 3) Det er her tale om ei utviding av eit skogvernområde som sidan desember 2015 har bore namnet Bratterudskogen naturreservat. Både det eksisterande verneområdet og det tilleggsområdet som det no er tale om, ligg på garden Bratterud (gnr. 140 i Tinn kommune). Me finn det tilrådeleg at bruken av namnet Bratterudskogen naturreservat blir vidareført.»

Naturvernforbundet i Øst-Telemark (brev datert 26.01.2024) uttaler følgende:**«Bratterud – utvidelse**

Vi støtter forslaget om utvidelse av reservatet.»

Forsvarsbygg (brev datert 31.01.2024) uttaler følgende:

«Vi viser til varsel om oppstart av verneprosess for 11 skogområder i Vestfold og Telemark. Det gjelder oppstart av verneprosess for områdene Høggfjell, Turkollen, Nesfjellet, Mælestauljuvet, Bjørnøya, Sprena, Granasneskollen og utvidelse av eksisterende naturreservat for Bratterudskog, Rollagåsen, Fjellstulfjellet og Bandaksliane.

Forsvarsbygg gir høringssvar i denne type saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.

Vi ser ingen konflikter med de foreslåtte områdene. Vi ber imidlertid om at det generelle unntaket for militær operativ virksomhet og unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy inntas i forskriftstekstene for de nye områdene.»

STATSFORVALTERENS KOMMENTARER TIL DE INNKOMNE MERKNADENE

Når det gjelder uttalelsen til Landbruksdirektoratet, så vil vi kommentere at området som foreslås vernet ikke har støl/seterområde, men skulle det være aktuelt med beitedyr er det tatt høyde for dette og de andre innspillene i den opprinnelige verneforskriften, jf. § 4 bokstav d og h, § 6 bokstav a, § 7 bokstav k.

Når det gjelder uttalelsen fra Forsvarsbygg, så vil vi kommentere at vi har tatt hensyn til unntak for militær operativ virksomhet og hensynet til militær luftoperativ virksomhet i § 6, første ledd og § 6, bokstav d.

Øvrige uttalelser tas til etterretning.

Videre saksbehandling

Verneforslaget med områdebeskrivelser, kart over verneområdet og forslag til verneforskrift sendes på en felles sentral og lokal høring. Formålet med høringen er å få fram opplysninger om interesser som kan bli berørt av den planlagte fredningen.

Etter høring vil Statsforvalteren oppsummere høringen, kommentere eventuelle uttalelser og utarbeide en tilråding om vern til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vil deretter lage innstilling til Klima- og miljødepartementet (KLD) og vedtak om fredning blir gjort ved kgl. res. av Kongen i statsråd.

5. Verneplanens omfang

Tabell 1. Tabellen viser oversikt over grunneiere og areal for utvidelsesareal og areal for eksisterende verneområder.

Navn	Kommune	Tall på grunneiere	Eksisterende areal, daa	Utvidelse av eksisterende, daa	Totalareal, daa	Verneindeks
Bratterudskogen naturreservat (utv.)	Tinn	3*	5690	344	6034	4.50

*Eiendommer med utvidelsesareal: 140/1-2, 140/5 og 140/6. Se også kapittel 6 i faktaarket.

6. Faktaark

LOKALITET:	Bratterudskogen
KOMMUNE:	Tinn
FYLKE:	Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	344 daa
HØYDE OVER HAVET:	Ca. 223 - 499 m.o.h. (verneforslag)
EIENDOMMER:	Gnr./bnr.: 140/1-2, 140/5 og 140/6

OMRÅDEBESKRIVELSE

En kile med ungskog har blitt inkludert i tilbudsområdet etter oppstart, av arronderingsmessige årsaker. Dette arealet er på 24 daa og er ikke kartlagt. Det er derfor ikke vurdert videre i faktaarket.

Tilbudsområdet grenser til den nord-vestlige delen av det opprinnelige naturreservatet og omfatter en vestvendt lise mot Tinnsjø rundt et nedlagt gårdsbruk. Det var opprinnelig to tilbud (Bratterud del 1 og del 2), disse tilbudene har blitt kartlagt sammen og omtales som ett tilbudsområde. Ifølge berggrunnskart består grunnen av kvartsskifer, metasandstein og metaryolitt. Området ligger i sørboreal, boreonemoral og nemoral vegetasjonssone.

Vegetasjon, skogstruktur og påvirkning

Arealet består av en kjerne med rik blandingsskog på gjengrodd kulturmark omringet av fattigere og mer berglendt barskog. Barskogen er furuskog med betydelig innslag av osp, bjørk og noe gran. Blandingsskogen har mye varmekjære treslag som hassel, lind og lønn. Det er stedvis ensaldret granskog i sammenbrudd nederst i lia, samt noen alm.

Furuskogen er hovedsakelig gammel (90-150 år). Stedvis ble det funnet noe læger av osp og gran. Blandingsskogen er yngre enn barskogen, spesielt nederst i lisiden dominerer eldre produksjonsskog. Granskogen helt sør-vest i lisiden er gammel (>110 år). Øverst i lisiden og nordover er skogen gammel, med noen grove seljer, bjørk og osp spredt. Mest død ved av osp, bjørk og gran. Hele området med blandingsskog samt granskogen er utfigurert som naturområde «Liggende død ved» av kartlegger. Det er registrert flere eldre lind i området,

samt en grov tidligere styvet hul alm sørvest for tunet. Helt sør-øst i verneforslaget er en ravinedal og lise med flere grove osp og enkelte bjørk, fersk død ved av gran og borealt løv. Store deler av området er registrert som naturskog i Miljødirektoratets nye naturskogskart (skog som ikke har vært flatehogd siden 1940).

Mye av arealet med blandingskog bærer preg av gjengroing etter tidligere åpen til halvåpen kulturmark. Helt nederst i lia mot Bratterudveien (nord for granskogen) står yngre skog etter hogstingrep. Det finnes også enkelte partier med ensaldret plantet gran, flere traktorveier og enkelte nye hogstspor innenfor området.

Verneinteresser

I dette avsnittet er blant annet såkalte «rødlistede» arter og naturtyper omtalt. Det er arter som er sjeldne og som er gitt ulik status etter hvor stor fare det er for utrydding. Status er hentet fra Norsk Rødliste for arter 2021 fra Artsdatabanken og fra Norsk Rødliste for naturtyper 2018. EN = sterkt truet, VU = sårbar, og NT = nær truet, der «sterkt truet» er mer sjelden enn «nær truet».

Blandingskogen ble kartlagt som en viktig (B-verdi) rik blandingskog i lavlandet etter DN-håndbok 13 i 2010. Den vil trolig øke i verdi på sikt i forbindelse med at skogen blir eldre og tettheten av nøkkelementer øker.

De viktigste verdiene er knyttet til produktiv/rik granblandingskog med stor treslagsblanding og innslag av bl.a. grov osp, edelløvtrær og mye fersk død ved sentralt i området. Mesteparten av skogen har middels eller høy bonitet. Det er gjort spredte funn av rødlistearter knyttet til død ved av gran og løv, med potensial for flere (inkludert varmekjære) arter. Det er registrert lind (NT), eggegul kjuke (NT), almekullsopp (NT), rosenkjuke (NT), hvit vedkorallsopp (NT), pelsblæremose (VU) og knuskkjukemøll (VU). Både hvitryggspett og dvergspett har brukt de løvrrike partiene som hekkeområde. Den rødlistede naturtypen lågurtbarskog (VU) kommer inn der blandingskogen sentralt har dominans av bartrær.

Mangeloppfyllelse og verneindeks

I henhold til mangelanalysen for skogvern fyller området regionale mangler knyttet til rik blandingskog i lavlandet.

Området fikk score 4.50 på verneindeks, med spesielt god score på kalk- og baserik skogsmark (arealandel) og død ved (arealandel).



Det er mye liggende død ved i området.

Foto: Biofokus

FORMÅL

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- a. har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av eldre lavlandsbarskog med mye boreal løvskog og dels edelløvtrær
- b. representerer en bestemt type natur i form av rik blandingskog, lågurt-furuskog og lågurt-grankalkskog, samt forekomst av barlind på sin innergrense i Telemark

ANDRE INTERESSER

Ingen kjente.

TEKNISKE INNGREP

Traktorveier.

PLANSTATUS

Arealet ligger i kommuneplanens arealdel i område avsatt til LNF (landbruks- natur- og friluftsområde) formål.

MERKNADER

Ingen merknader.

FORVALTNINGSMYNDIGHET

Forvaltningsmyndigheten blir fastsatt gjennom verneforskriften ved vernevedtak.

Forvaltningsmyndigheten er i de fleste verneområder lagt til Statsforvalteren, men dersom kommunen ønsker delegert forvaltningsmyndighet for verneområder i sin kommune kan de få det. Det stilles visse krav til slik delegering:

- Verneområdet ligger i sin helhet innenfor kommunen sine grenser.
- Kommunen har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å forvalte området.
- Dersom kommuner som ikke tidligere har hatt forvaltningsmyndighet for verneområder ønsker å bli forvaltningsmyndighet må de takke ja til alle verneområder i kommunen. Kommunen får ikke forvaltningsmyndighet for Ramsarområder eller områder som forvaltes av nasjonalpark-/verneområdestyrer.
- Ansvar som forvaltningsmyndighet innebærer at kommunen selv må avsette nødvendige ressurser til administrasjon og saksbehandling.
- Kommunen kan søke om økonomiske midler til skjøtsel og andre forvaltningstiltak for å ivareta naturverdiene i verneområdene, innenfor de rammer som hvert år blir fastsatt av Stortinget.

Dersom kommunen ønsker forvaltningsmyndighet for foreslått naturreservat og andre aktuelle verneområder i egen kommune, ber vi derfor om tilbakemelding på dette innen høringsfristen. Får vi ingen tilbakemelding, legges det til grunn at kommunen ikke ønsker å overta forvaltningen av områdene.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Tabell 3. Tabellen viser skogbruksopplysninger for utvidelsestilbudet.

Navn	Total-areal	Produktivt areal i daa				Annet areal i daa			Tilvekst m ³ /daa	Volum m ³
	daa	H	M	L	Sum	Myr	Vann	Annet		
Bratterudskogen utv.	345	216	97	0	314	0	0	31	0,75	11947

Skogbruksopplysningene er levert av FramTre AS og oppgitt i UTM sone 33. Dataene er foreløpige og kan bli endret.

LITTERATUR

Naturbase: <http://naturbase.no/>

Artskart: <https://artskart.artsdatabanken.no/>

Skoganalyse: <https://skoganalyse.miljodirektoratet.no/>

Vedlegg 1.

Forskrift om endring av forskrift om vern av Bratterudskogen naturreservat, Tinn kommune, Telemark

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 og § 37. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

I

I forskrift 11.12.2015 nr. 1526 om vern av Bratterudskogen naturreservat, Tinn kommune, Telemark fylke, gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- a. *har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av eldre lavlandsbarskog med mye boreal løvskog og dels edelløvtrær*
- b. *representerer en bestemt type natur i form av rik blandingsskog, lågurt-furuskog og lågurt-grankalkskog, samt forekomst av barlind på sin innergrense i Telemark*

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 skal lyde:

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Tinn kommune: 140/1, 140/2, 140/5 og 140/6.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 6034 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av vedlagte vernekart datert Klima- og miljødepartementet [*måned årstall*]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

§ 3 e. skal lyde:

Bålbrenning er forbudt.

II

Forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg 2. Eksisterende forskrift

Forskrift om vern av Bratterudskogen naturreservat, Tinn kommune, Telemark

§ 1.(formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et skogområde som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av eldre lavlandsbarskog med mye boreal løvskog og dels edelløvtrær.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomst av rik lågurtbarskog som lågurt-furuskog og lågurt-grankalkskog, samt forekomst av barlind på sin innergrense i Telemark. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2.(geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Tinn kommune: 140/1 og 140/2.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 5729 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet desember 2015. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Tinn kommune, hos Fylkesmannen i Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3.(vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4.(generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende regelverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende regelverk.
- d. Beiting.
- e. Vedlikehold av to bygninger på Søndre Bratterudseter og en bygning på Nordre Bratterudseter.
- f. Vedlikehold av skogsbilveg, traktorveger og traktorsleper avmerka på vernekartet i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- g. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- h. Utsetting av saltsteiner.
- i. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende regelverk.

- j. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- k. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- l. Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- m. Oppgradering og fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av line-tverrsnittet når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneområdet.

§ 5.(regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Utenom eksisterende veger er bruk av hest og kjerre samt ridning forbudt.
- c. Utenom eksisterende veger og stier er bruk av sykkel forbudt.

§ 6.(generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b. Nødvendig uttransport av felt storvilt med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- d. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7.(spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveger.
- b. Nødvendig uttransport av felt storvilt med andre kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- c. Hogst av etablerte plantefelt.
- d. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 d.
- e. Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- f. Gjenreising av bygninger, anlegg eller innretninger som er gått tapt ved naturskade eller brann.
- g. Skjøtsel og vegetasjonsrydding av gamle setervoller.
- h. Nødvendig motorferdsel for transport av ved, materialer og utstyr til eksisterende hytte i Sandvika.
- i. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, og oppgradering og fornyelse av kraftlinjer.
- j. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 6 første ledd.
- k. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 4 e, f, h og k og § 7 a, c, f, g, l og m.
- l. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- m. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 8.(generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9.(skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10.(forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11.(forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12.(ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.